

Ledelsesvurdering 1. tertial 2015

1. Innledning

UiO har bedt fakultetene vurdere oppnådde resultater og utviklingstrekk for resultatindikatorerne i perioden 2011-2014, sett i lys av de målene fakultet i 2011 satte seg for 2014. Gjennomstrømning på ph.d.-programmet skal ikke kommenteres.

2. Vurdering av status

a. Oppnådde resultater for resultatindikatorer

Resultatindikator	Resultater				Ambisjon	Avvik res.-amb.
	2011	2012	2013	2014	2014	2014
Nye studiepoeng per heltidsekvivalent	37.7	37.4	37.2	36.7	39.7	-3
Studentmobilitet - andel utvekslingsstudenter	7.2	8.0	7.7	8.9	8.0	0.9
Publikasjonspoeng pr. vitenskapelig årsverk	1.39	1.34	1.32	1.49	1.44	0.5
EU-tildeling volum	267	2 803	2 824	3 129	799	2 330
NFR-tildeling volum	74 024	75 325	82 375	81 753	64 834	16 919

Nye studiepoeng per heltidsekvivalent

Fakultetet har ikke nådd målet om økning i nye studiepoeng per student, og er et godt stykke fra ambisjonen som ble satt i 2011. Ambisjonstallet den gang ble fastsatt ikke på bakgrunn av grunnlagsdata men som en utregning av hva HF måtte levere for at UiO skulle nå *sin* ambisjon om 46 nye studiepoeng per heltidsekvivalent i 2014. Ambisjonene er for årene etter 2014 nedjustert. Når det er sagt; en gjennomsnittlig studiepoengsproduksjon på nærmere 40 er fremdeles der HF ønsker å være.

Fakultetet har et stort fokus på gjennomføring og frafall, men må konstatere at de mange tiltakene vi har satt i verk ikke har hatt den ønskede effekten. I 2014 har vi brukt mye ressurser på å forsøke å finne ut av hvilke tiltak mot frafall som fungerer, blant annet ved å engasjere en forsker fra NIFU til å gjennomgå fakultetets arbeid mot frafall. Rapporten ga dessverre ingen klare svar. Vi jobber videre med dette i 2015, og har for eksempel arrangert et frafallsseminar med instituttledelsene. I samarbeid med Seksjon for forvaltning av forskning og utdanning er vi også i gang med en større analyse av HF-studenter i perioden 2003-2014.

Ambisjon 2017: 38.4

Studentmobilitet -andel utvekslingsstudenter

Fakultetet har overoppfylt ambisjonen for andel utvekslingsstudenter for 2014, og det er en økning både i innreisende og utreisende studenter. Vi er spesielt glade for økningen i utreise, siden dette er noe fakultetet og instituttene har jobbet for i flere år. Alle instituttene har flere utreisende i 2014 sett i forhold til 2013, og for de fleste er dette en økning for 3. året på rad. Fakultetet antar at det er arbeidet med å lage rom for utreise i studieprogrammene, sterkere anbefaling av utvekslingsavtaler og at de vitenskapelige i større grad enn tidligere anbefaler studentene å reise ut som ligger bak økningen.

Ambisjon 2017: 9 %

Publikasjonspoeng pr. vitenskapelig årsverk

Målt med UiOs publiseringsindikator hadde HF gode resultater i 2014. Ambisjonen om 1.44 publikasjonspoeng pr. vitenskapelig årsverk ble oppfylt. Samtidig er det viktig å merke seg at publiseringsstallene for HF svinger fra år til år. Fakultetet hadde samlet en nedgang i publisering fra 2012 til 2013, både i antall tellende publikasjoner og antall publikasjonspoeng, men altså en betydelig økning i 2014. Internt på fakultetet er utviklingen heller ikke entydig. Enkelte institutter går ned samme år som fakultetet samlet går opp.

Den generelle økningen i publisering tror vi skyldes et flerårig arbeid med ulike virkemidler. Fakultetet har ulike incentivordninger og instituttene har i noen år hatt egne publiseringsstrategier. Generelt har disse strategiene dels rettet seg mot å øke publiseringsaktiviteten der den har vært lav og dels dreie publiseringen mot bedre internasjonale kanaler der det har vært potensiale for dette.

En mulig forklaring på midlertidig nedgang i publikasjonspoeng, kan være at økt arbeid med å hente inn eksterne inntekter binder opp en større del av de vitenskapeliges tid i søknadsskriving. Samtidig vil større eksterntfinansierte prosjekter etter en tid kunne gi resultater i form av økt publisering.

Slike svingninger, som kan skyldes utslag av aktiviteter knyttet til eksternt finansiering, samt en mulig dreining mot mer sampublisering og flere publikasjoner i nivå 2-kanaler, vil ikke nødvendigvis bety en bedre score på resultatindikatoren kommende år. Uansett har fakultetet ambisjoner om et jevnt og høyt nivå på den samlede publiseringsaktiviteten.

Ambisjon 2017: 1,50

EU-tildeling volum

Antallet søknader til EU har økt de siste årene. Hovedsakelig søker våre forskere frie forskningsprosjekter gjennom European Research Council (ERC). Samlet ble det i 2014 arbeidet med 14 EU-søknader ved HF, men det ble ikke innvilget noen søknader i løpet av året. Dette er helt klart skuffende resultater og det har vært vanskelig å identifisere entydige suksessfaktorer.

Fakultetet har jobbet for å øke tilfanget av EU-inntekter, og vil ytterligere spisse arbeidet med både langsiktige og kortsiktige tiltak og virkemidler fremover. Eksempler på dette er styrking av den administrative støtten, tidlig identifisering av og støtte til potensielle ERC-kandidater, satsing på utvalgte miljøer som anses å ha særlig muligheter til å søke på utlysninger under Societal Challenges, og tildeling av midler til pre-grant-tiltak som frikjøp, nettverksbygging, partnersøk og konsulentbistand. Fakultetet har klare ambisjoner om å øke inntektene fra dagens lave nivå, men det er svært vanskelig å vurdere sjansene for å nå målene.

Viser også til kommentarer under status for den økonomiske situasjonen.

Ambisjon 2017: 6000

NFR-tildeling volum

Av totalt 18 forskerprosjekter som fikk støtte fra NFR-programmet *Fri prosjektstøtte til humaniora og samfunnsvitenskap* (FRIHUMSAM) 2015 fikk HF innvilget 5. Disse nådde opp i konkurransen mot hele 153 andre søknader til Forskningsrådet. I tillegg fikk fakultetet innvilget to søknader i kategorien unge forskertalenter, tre postdoktorstipend og ett mobilitetsstipend.

Fakultetet henter med andre ord en stor andel av de tilgjengelige midlene ved Forskningsrådets FRIPRO-tildeling, men for lite fra de store programutlysningene. Arbeidet med å øke tilfanget av EU-midler antas å ha positive ringvirkninger på søknader om eksterne midler generelt. Fakultetet har ambisjoner om å få minst ett nytt SFF i Forskningsrådets utlysning av SFF IV.

Ambisjon 2017: 85000

b. Status for den økonomiske situasjonen

Totaløkonomien ved HF viser et overskudd på ca. 97 mill. kroner som er ca. 15,6 mill. bedre enn budsjettet. Til sammenligning var overskuddet i 2014 56,9 mill.

Basisvirksomheten

Som tabellen nedenfor viser har basisvirksomheten ved HF et akkumulert overskudd på 78,8 mill. kroner. Dette er et stort overskudd og det har økt med 8 mill. siden starten av året, prosentvis er imidlertid det årlige underforbruket mer enn ca. 3 prosent av inntektene.

Det jobbes med å sette i gang aktiviteter for å redusere overskuddet, men det vedtatte årsbudsjettet med 65 mill. i overskudd ser ut til å være urealistisk. I stedet er årsprognosen justert til et overskudd på 81,8 mill. med en videre mer realistisk langtidsprognose som går mot et overskudd på 57,6 mill. i 2019. Langtidsprognosen som ble levert forrige tertial viste en utvikling som gikk mot balanse i 2019. Fakultetet har et stort handlingsrom men det er ikke gjort i en håndvending å gå fra store overskudd til balanse i regnskapet. Det er viktig å ha en kontrollert opptrapping av aktivitetsnivået i stedet for å starte aktiviteter bare for å bruke penger og som vil kunne legge uheldige føringer på budsjettene i framtiden.

For å redusere det nåværende nivå på ubrukte midler, og sette midlene i arbeid, har HF iverksatt tiltak for å disponere overskuddet aktivt dog uten å inngå varige forpliktelser.

- HF fremskynder investeringer i størrelsesordenen 4 millioner kroner for å oppgradere samtlige undervisningsrom fakultetet disponerer. Denne kostnaden ventes å bli tatt i 2. tertial 2015.
- Videre er det avsatt friske midler til oppfølging og påskynding av studiekvalitetshevende årsplantiltak. Fakultetet vil også fremskynde tekniske oppgraderinger nødvendig i forbindelse med innføring av digital eksamen. Med fakultetets antall studenter og fag må det også påregnes en betydelig andel av den varslede brukerbetalingen.
- HF har siden 2013 arbeidet for å stoppe fallet i antallet vitenskapelige årsverk. Erfaringsmessig tar det omlag 18 måneder fra en stilling er vedtatt utlyst og til den tilsatte er på plass. Fakultetet har i tiden fremover et stort antall tilsetninger på gang, noe som vil øke lønnskostnadene. Fakultetet vil oppfordre til økt bruk av vikarer i påvente av tilsetting i faste stillinger. Fakultetet har også lyst ut flere rekrutteringsstillinger enn prognoser for måltallet for rekrutteringsstillinger for skulle tilsi.
- Sett i lys av den mulige økningen av pensjonsalder til 72 år gir også HF's ubrukte midler fakultetet en buffer for å håndtere de økte kostnadene uten å måtte endre tilsettingstakten i vitenskapelige stillinger.
- Fakultetet vil styrke arbeidet med for å lykkes med søknader om ekstern finansiering, særlig ved utlysninger under Horizon2020. Tiltakene vil omfatte både direkte støtte til søkermiljøer (frikjøp og prosjektetableringsstøtte), incentivmidler og bedre administrativ støtte.

Sammenlignet med samme tertial i 2014 er situasjonen ganske lik. Et isolert overskudd på 9,2 mill. i 2015 mot 12,8 mill. i 2014. Den største forskjellen er at personalkostnadene har økt med 7 mill. mye pga. flere ansettelser som følge av mye penger til rådighet. Men selv med mer penger i omløp er driftskostnadene noe lavere enn i fjor på samme tidspunkt.

De fleste av HF's institutter har store overskudd og de fleste har overskudd som er større enn det budsjetterte resultatet. Hovedårsakene som går igjen er mindre forbruk på lønnskostnader grunnet forsinkelser i ansettelser og mindreforbruk på driftskostnader. Generelt har mye av årsaken til de store avvikene mellom regnskap og budsjett sin forklaring i at fakultetet har mye penger. Med mye penger legges det store planer om hvordan de store overskuddene kan brukes. Disse planene blir som oftest vanskelige å følge opp i den tidshorizonten som er satt. Det vi må bli bedre til er å planlegge mer realistisk og budsjettere mer realistisk.

	Regnskap T1 2014	Regnskap T1 2015	Årsbudsjett	Årsprognose	Prognose 2016	Prognose 2017	Prognose 2018	Prognose 2019
Inntekter	-205 146 333	-208 817 188	-618 560 439	-620 473 223	-616 779 594	-609 732 815	-603 932 209	-605 953 243
Personalkostnader	167 902 749	175 915 327	524 301 571	513 474 417	530 587 764	536 374 274	524 200 574	516 878 925
Driftskostnader	31 495 763	29 107 454	121 079 460	111 860 604	116 320 341	114 313 601	111 377 860	106 282 624
Investeringer	1 768 469	1 885 634	3 855 000	4 938 024	6 210 000	3 455 000	3 430 000	3 210 000
Årsresultat uten nettobidrag og prosjektavslutning	-3 979 352	-1 908 773	30 675 592	9 799 822	36 338 511	44 410 059	35 076 225	20 418 306
Nettobidrag	-8 674 856	-6 995 316	-26 138 438	-22 027 528	-28 897 564	-29 853 417	-27 423 366	-25 855 856
Prosjektavslutning	-231 104	-353 999	0	-86 535	0	0	0	0
Årsresultat med nettobidrag og prosjektavslutning	-12 885 312	-9 258 088	4 537 154	-12 314 241	7 440 947	14 556 642	7 652 859	-5 437 550
Overført fra i fjor	-28 483 691	-69 506 806	-69 506 806	-69 506 806	-81 821 047	-74 380 100	-59 823 458	-52 170 599
Akkumulert resultat	-41 369 003	-78 764 894	-64 969 653	-81 821 047	-74 380 100	-59 823 458	-52 170 599	-57 608 149

Eksternt finansierte prosjekter

	Regnskap T1 2014	Regnskap T1 2015	Årsbudsjett	Årsprognose	Prognose 2016	Prognose 2017	Prognose 2018	Prognose 2019
Inntekter	-36 210 792	-32 340 740	-110 998 939	-114 977 086	-107 866 228	-114 566 336	-95 275 552	-87 465 279
Personalkostnader	22 206 601	20 991 114	63 839 051	61 739 492	62 254 682	60 634 492	52 574 917	45 169 615
Driftskostnader	5 210 602	5 976 511	29 589 400	30 344 201	24 792 935	19 279 784	18 704 763	17 757 666
Investeringer	151 465	55 317	92 500	102 500	90 000	35 000	0	0
Årsresultat uten nettobidrag og prosjektavslutning	-8 642 124	-5 317 798	-17 477 988	-22 790 893	-20 728 611	-34 617 060	-23 995 872	-24 537 998
Nettobidrag	8 876 828	7 075 142	27 741 313	23 729 161	29 617 978	30 154 735	27 674 049	25 911 261
Prosjektavslutning	231 104	353 999	0	86 535	50 000	150 000	0	0
Årsresultat med nettobidrag og prosjektavslutning	465 809	2 111 343	10 263 326	1 024 802	8 939 367	-4 312 326	3 678 177	1 373 264
Overført fra i fjor	-16 040 178	-20 453 694	-20 453 694	-19 732 412	-18 707 610	-9 768 243	-14 080 568	-10 402 392
Akkumulert resultat	-15 574 369	-18 342 352	-10 190 369	-18 707 610	-9 768 243	-14 080 568	-10 402 392	-9 029 128

Sammenligning med 1. tertial 2014

Sammenlignet med regnskapet for ett år siden (1. tertial 2014) viser de eksterne inntektene en nedgang på 11 %, fra 36,2 til 32,3 mill. kr. Nettobidraget viser en liten nedgang fra 8,7 til 7,1 mill. kr. Nedgangen i inntekter skyldes delvis at utfasing av store prosjekter (*Post-Islamisme (IKOS)* og *Norsk Ordbok (ILN)* hhv. 5,1 mill. og 3,7 mill. i nedgang). Prognosen for hele året 2015 tilsier at de eksterne inntektene vil bli på samme nivå som i fjor. Prognostisert inntekt er 115 mill. kr, mens regnskapsført inntekt for hele 2014 var 113 mill.

Kostnadene er samlet sett på samme nivå som for ett år siden. Personalkostnadene er redusert med 1,2 mill. kr (5 %), mens driftskostnadene er økt med 0,8 mill. (15 %). Samlet resultat pr 1. tertial er et overskudd på 18,3 mill., som er 2,8 mill. mer enn for ett år siden.

Senter for fremragende forskning *MultiLing*, som startet juni 2013, er organisert slik at virksomheten rapporteres som en del av basisøkonomien selv om senteret i hovedsak er eksternt finansiert. Senteret har pr 1. tertial eksterne inntekter på 5,4 mill., mot 4,0 mill. i fjor. Personalkostnader utgjør 6,1 mill. (5,0 i fjor) og driftskostnader 0,9 mill. kr (1,0 mill. i fjor). Hovedbildet at den eksternt finansierte virksomheten ved HF har stabilt nivå, men med en liten nedgang i inntekter sammenlignet med fjoråret.

Nettobidrag fra prosjektene til basisøkonomien (midler fra frikjøp av personale og overhead fratrukket egenandel) utgjør 7,1 mill. pr 1. tertial, en liten nedgang fra 8,7 mill. på samme tid i fjor. (I tillegg kommer nettobidrag fra *MultiLing* til ILN som anslås til ca. 2 mill. kr).

Prognose for årene 2015-19

Den eksterne finansieringen til HF har økt gradvis over tid til et nivå på vel 120 mill. kr årlig. Prognosen for eksterne inntekter tar utgangspunkt i dette nivået, men er justert for at de to store prosjektene *Norsk Ordbok 2014* (årlig inntekt 20 mill., utfasing i 2015) og *Centre for the study of mind in nature (CSMN)* (årlig inntekt 10 mill., utfasing i 2017) ikke forventes erstattet av nye prosjekter i denne størrelsesorden.

Budsjetterte inntekter utgjør 115 mill. kr i 2015, 108 mill. i 2016, 115 mill. i 2017 og faller så til 95 mill. i 2018 og 87 mill. i 2019. Kostnadssiden er budsjettert med tilsvarende volum, slik at økonomien balanserer over tid. Faktiske inntekter for 2014 var 113 mill.

Nettobidraget til basisøkonomien har de senere årene vært økende og utgjør ca. 8 % i forhold til samlet bevilgning til instituttene. Nettobidraget er beregnet til 24 mill. kr for 2015, 30 mill. årlig i 2016-17, og hhv. 28 og 26 mill. i 2018 og -19. Dette er en videreføring av historisk nivå. Nettobidraget fra *MultiLing* (ca. 6 mil. kr årlig) kommer i tillegg.

Det understrekes at den eksterne finansieringen etter sin natur er usikker og at det er risiko for at den eksterne inntjeningen og nettobidraget kan bli lavere enn prognostisert.

Dato: 27.05.2015

Arne Bugge Amundsen

Dekan

Thorbjørn Nordbø

Fung. fakultetsdirektør